

PARLAMENT EWROPEW

2004

2009

Kumitat għall-Agrikoltura u l-Iżvilupp Rurali

2008/2066(INI)

8.5.2008

ABBOZZ TA' RAPPORT

dwar is-sitwazzjoni u l-perspettivi tal-biedja fir-reġjuni muntanjuži
(2008/2066(INI))

Kumitat għall-Agrikoltura u l-Iżvilupp Rurali

Rapporteur: Michl Ebner

PR_INI

WERREJ

Paġna

MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW	3
BEGRÜNDUNG	8

MOZZJONI GHAL RIŽOLUZZJONI TAL-PARLAMENT EWROPEW

dwar Situation und Perspektiven der Landwirtschaft in den Berggebieten (2008/2066(INI))

Il-Parlament Ewropew,

- wara li kkunsidra r-Rižoluzzjoni tiegħu tas-6 ta' Settembru 2001 dwar il-25 sena ta' l-applikazzjoni tar-regolament Komunitarju favur il-biedja fir-reğjuni muntanjużi¹,
- wara li kkunsidra r-Rižoluzzjoni tiegħu tat-12 ta' Marzu 2008 dwar "il-Kontroll tas-Sahħha" tal-Politika Agrarja Komuni²,
- wara li kkunsidra r-Rižoluzzjoni tiegħu tat-16 ta' Frar 2006 dwar l-implementazzjoni ta' strategija tal-foresti ta' l-Unjoni Ewropea³,
- wara li kkonsidra l-Artikolu 45 tar-Regoli ta' Proċedura tiegħu,
- wara li kkunsidra r-rapport tal-Kumitat għall-Agrikoltura u l-Iżvilupp Rurali u l-opinjoni tal-Kumitat għall-Iżvilupp Regionali (A6-0000/2008),
  - A. billi r-reğjuni muntanjużi jiffurmaw 40% ta' l-art ta' l-Ewropa u huma d-dar għal 19% taċ-ċittadini Ewropej⁴,
  - B. billi r-reğjuni muntanjużi huma art ta' kultura u jirriflettu interazzjoni armonjuža bejn il-bniedem u l-bijosistema u huma parti mill-wirt naturali,
  - C. billi huma differenti minn pajsagġi oħra ta' l-Unjoni Ewropea minħabba fatturi partikolari (gholjet, diżlivelli, nuqqas ta' aċċessibilità, tkabbir, kundizzjonijiet metereologiči) u għalhekk huma żvantaġġati minn diversi perspettivi,
  - D. billi r-reğjuni muntanjużi għandhom potenzjal u jservu ta' mudell ghall-prodotti ta' kwalità, għas-servizzi ta' livell għoli u għall-ispazji ta' mistrieħ, li jista' jkun žviluppat b'mod sostenibbli biss bl-użu integrat ta' riżorsi u tradizzjonijiet fuq perjodu ta' zmien,
  - E. billi l-muntanji jirrappreżentaw spazju ta' abitazzjoni "plurifunzjonal", li fih l-ekonomija (il-biedja) hija marbuta strettament ma' l-aspetti soċċali, kulturali u ekoloġiči,
- 1. Jinnota li l-isforzi ta' l-Istati Membri rigward ir-reğjuni muntanjużi jvarjaw ġafna minn stat għal ieħor u ma jimmirawx lejn žvilupp globali iżda lejn žvilupp purament settorjali, u li ma ježistix qafas integrat fil-livell ta' UE (kif ježisti fil-każ taz-zoni marittimi⁵);

¹ GU C 72 E, 21.3.2002, p. 354.

² Testi Adottati, P6_TA(2008)0093.

³ Testi Adottati, P6_TA(2006)0068.

⁴ Nordregio (2004), Mountain areas in Europe: Analysis of mountain areas in EU Member states, acceding and other European countries;

⁵ COM (2007)0574

2. Jilqa' b'sodisfazzjon il-Green Paper dwar il-koeżjoni territorjali bħala approċċ għal zoni differenti ta' reġjuni fl-Unjoni Ewropea;
3. Jitlob lill-Kummissjoni biex fl-istess hin fi żmien sitt xhur tfassal, fil-qafas tal-kompetenzi tagħha, strategija speċifika u integrata għall-iżvilupp u l-użu tar-riżorsi tar-reġjuni muntanjuži; Jitlob ukoll li l-programmi ta' azzjoni bbażati fuqha jkunu elaborati b'miżuri konkreti ta' implantazzjoni;
4. Jenfasizza l-bżonn ta' definizzjoni Ewropea tar-reġjuni muntanjuži fuq il-baži ta' kriterji xjentifici li jiġu użati wkoll fl-evalwazzjoni ġdida taz-zoni żvantagġjati ("Less Favoured Areas") u għar-riformi tal-CAP;
5. Jitlob, bl-iskop tat-trasferiment ta' l-għarfien u l-promozzjoni ta' l-innovazzjoni, għal sommarju tal-programmi u proġetti ffinanzjati dwar temi li huma relevanti għar-reġjuni muntanjuži;
6. Jenfasizza l-irwol tal-biedja fuq il-muntanji għal dik li hija produzzjoni, manutenzjoni u użu tal-kampanja b'mod trasversali, kif ukoll bħala baži plurifunzjonali għal setturi ekonomiċi oħra u bħala element karakteristiku tal-pajsaġġi kulturali u ta' l-istruttura soċjali;
7. Jemmen li fir-reġjuni muntanjuži l-agrikoltura, minħabba l-kundizzjonijiet tan-natura, teħtieg sforzi akbar (fosthom l-intensità tal-hidma) u spejjeż oħla;
8. Jagħti gieħ lix-xoħol li jwettqu l-bdiewa tal-muntanji; Jemmen li l-kundizzjonijiet ta' qafas (b'mod partikolari, l-istrutturi tax-xogħol supplimentari u mudelli ta' salarji kkombinat) m'għandhomx jittaqlu bil-burokrazija, iżda għandhom jitjiebu permezz ta' sinergja tal-politiki settorjali;
9. Jenfasizza li ħlasijiet ta' kumpens huma ġġustifikati fuq perjodu ta' żmien fir-reġjuni muntanjuži minħabba n-nuqqas ta' alternattivi ta' produzzjoni u dżakkoppjament shiħ jista' jwassal sabiex is-setturi kollha jinhattu sistematikament;
10. Jitlob għal aktar ghajjnuna lill-bdiewa żgħażaq u għall-ugwaljanza ta' l-opportunitajiet bejn l-irġiel u n-nisa (b'mod partikolari b'miżuri favorevoli għall-familja u regolamenti dwar il-part-time) bħala fatturi essenzjali għall-ħajja;
11. Jenfasizza li l-għaqdiet tal-produtturi jikkontribwixxu għall-istabilità u għas-sikurezza tal-produzzjoni agrikola u li dawn għandhom jiġi meħejna aktar;
12. Jitlob għal ghajjnuna finanzjarja speċjali għas-settur tal-produzzjoni tal-ħalib li għandha rwol ċentrali għar-reġjuni muntanjuži minħabba n-nuqqas ta' alternattivi ta' produzzjoni; Jitlob li tul ir-riforma tal-kwoti tal-ħalib tiġi elaborata strategija dwar is-soft landing" għar-reġjuni muntanjuži kif ukoll miżuri supplementari biex jittaffa l-impatt negattiv;
13. Ifakk li fir-reġjuni muntanjuži l-SMEs jiproduċċu prodotti ta' kwalità bl-użu modern ta' għarfien u proceduri tradizzjonal, li għandhom rwol ewlieni għall-postijiet tax-xogħol u li għaldaqstant għandhom jiġi kkunsidrati fis-sistemi ta' għajjnuna ta' l-UE;

14. Jenfasizza l-importanza trasversali ta' prodotti tipici (ta' kwalità); Jitlob, fil-qafas ta' l-"istrategija", li jiġu previsti miżuri dwar il-ħarsien ta' dawn il-prodotti u/jew il-proċeduri ta' produzzjoni tagħhom;
15. Jitlob għal fond għar-reġjuni żvantaġġjati, inkluži r-reġjuni muntanjuži (fost affarijiet oħra, minn fondi tat-tieni pilastru, li ma ġewx użati minħabba nuqqas ta' kofinanzjament nazzjonali);
16. Jitlob, skond l-Artikolu 69 tar-Regolament (KE) Nru 1782/2003, għal għajjnuna finanzjarja għar-reġjuni muntanjuži u biex jiġi għarriġ konkret għal din l-assistenza, b'minimu ta' burokrazija, kif ukoll biex jogħla l-limitu massimu għall-fondi għal 20% skond l-Artikolu 69;
17. Jitlob li l-interessi ta' dawk li jrabbu u jżommu l-annimali fil-muntanji jiġu kkunsidrati fid-dispożizzjonijiet relativi għas-saħħha ta' l-annimali u t-trobbija tagħhom;
18. Jitlob li fil-qafas ta' l-"istrategija" jiġu kkunsidrati t-tipi differenti ta' pajsagġi tar-reġjuni muntanjuži (merghat għoljin, foresti protetti, muntanji għoljin, merghat) u li għall-merghat għoljin, l-ispazji bil-haxix u l-foresti jkunu previsti kunċetti għall-użu sostenibbli biex wieħed jikkunbatti l-fenomeni mhux mixtieqa (partikolarment ir-ragħha żejjed);
19. Jenfasizza l-importanza ta' strategija għall-foresti fuq perjodu twil li jieħu kont taċ-ċiklu naturali u tal-kompożizzjoni naturali ta' l-ekosistema tal-foresti, u li jinħolqu mekkaniżmi ta' kumpens għal sitwazzjonijiet ta' kriżi (pereżempju l-maltemp) kif ukoll incentivi għal-ġestjoni integrata tal-foresti;
20. Jenfasizza li l-foresti b'sigar li jwaqqgħu l-weraq u foresti koniferi, bħala settur ekonomiku, bħala zoni ta' mistrieħ u spazju ta' abitazzjoni jeħtieġ kura partikolari u li l-użu mhux sostenibbli tal-foresti jwassal għal problemi ekoloġiči u ta' sigurtà (ġebel li jaqa', mases ta' tajn) li jeħtieġ l-miżuri biex jiġu kkumbattuti;
21. Huwa tal-fehma li fir-reġjuni muntanjuži għandhom isiru sforzi biex il-foresti u l-art biex jirgħu l-annimali jiġu separarti u biex jiġi introdott ir-rekwiżit li jintużaw il-mogħdiji (mhux l-inqas għal raġunijiet ta' sikurezza)¹;
22. Ifakk li l-muntanji jiffurmaw barrieri naturali, haġa li tagħmel essenzjali l-kooperazzjoni transkonfinali, u l-promozzjoni tagħhom essenzjali, minħabba l-problemi komuni (p.e., il-bidla fil-klima, l-epidemiji ta' l-annimali, it-telfien tal-bijodiversità);
23. Jilqa' b'sodisfazzjon l-isforzi favur turiżmu sostenibbli u biex isir użu effiċjenti tan-natura bħala 'vantagg ekonomiku' permezz ta' attivitajiet ta' mistrieħ u attivitajiet sportivi sostenibbli; Jenfasizza li l-persuni li "jużaw" in-natura jibbenifikaw huma stess filwaqt li jirrispettaw lin-natura;

¹ Ara paragrafu 15 tar-Riżoluzzjoni tas-16 ta' Frar 2006, hawn fuq imsemmija.

24. Jenfasizza li art li mhix tajba għall-kultivazzjoni u l-produzzjoni tintuża l-aħjar biex tippromwovi l-preservazzjoni tal-foresti, il-kaċċa sostenibbli u s-sajd, eċċ, biex ma tmurx lura għall-istat salvaġġ tagħha;
25. Jirrikoxxi s-suċċessi li kien hemm fiz-zoni muntanjuži fl-oqsma tal-ħarsien tan-natura, il-bijodiversità u l-preservazzjoni ta' l-ambjent naturali billi ġerti zoni jiġu indikati bħala "Natura 2000" u riservi naturali;
26. Jitlob lill-Kummissjoni tappoġġja bl-aħjar mod l-inklużjoni tar-reğjuni muntanjuži fil-wirt naturali dinji u tagħmel użu mill-possibilitajiet tagħha fuq skala internazzjonali għall-protezzjoni tar-reğjuni muntanjuži (p.e., ir-ratifikazzjoni tal-Konvenzjoni ta' l-Alpi u l-Konvenzjoni tal-Karpazji, inkużi l-protokolli); Jagħti ġieħ lill-hidma ta' l-organizzazzjonijiet u l-iċċituti ta' riċerka li jippenjaw ruħhom favur iz-zoni muntanjuži;
27. Jigbed l-attenzjoni lejn is-sorsi ta' ilma u l-għejun uniċi, li għandhom jintużaw b'mod sostenibbli bħala sisitemi ta' irrigazzjoni, bħala sors ta' ilma tax-xorb u sors ta' enerġija;
28. Jenfasizza l-importanza ta' korpi volontarji (b'mod partikolari, biex jiġu salvati l-muntanji, għall-ħarsien mill-katastrofi, l-iċċituzzjonijiet tal-karitā) għas-servizzi li jagħtu kif ukoll fir-rigward tal-wirt kulturali u naturali tal-muntanji;
29. Jigbed l-attenzjoni lejn l-irwol li għandha l-promozzjoni tat-taħriġ bażiку u avvanzat professjonal i-jew addizzjonal u ta' servizzi lokali effiċċienti għall-ħarsien tal-popolazzjoni u l-kompetittività; Jitlob għal appoġġ immirat għall-entitajiet lokali fil-qasam tas-servizzi ta' interessa ġenerali;
30. Jitlob sabiex id-distakk digitali jitnaqqas u biex ir-riżultati tal-programmi ta' qafas ta' riċerka (p.e. għall-e-Government) jiġu magħmulu aċċessibbli;
31. Jenfasizza l-ħtieġa ta' konċentrazzjoni fuq is-soluzzjonijiet ta' mobilità u biex jiġi adottat approċċ integrat bejn ħtiġijiet tranżnazzjonali (transitu, kurituri ta' distanzi twal) u ħtiġijiet lokali (p.e., l-aċċess għar-regjuni b'pożizzjoni differenti ta' altitudini, mobilità urbana);
32. Jitlob li r-regjuni muntanjuži jingħataw għajnejha fl-oqsma tal-ġestjoni tat-trasport, il-protezzjoni mill-hsejjes u l-konservazzjoni tal-pajsagg permezz ta' miżuri mmirati sabiex it-traffiku jitneħha mit-toroq (p.e., it-tiċċihi ta' "zoni sensittivi" fid-Direttiva¹ dwar l-ispejjeż tat-toroq;
33. Jenfasizza li, permezz ta' l-użu intelligenti ta' bosta sorsi differenti ta' l-enerġija, iz-zoni muntanjuži jkunu "mudelli" għal taħbi ta' enrġija differenti, soluzzjonijiet ta' effiċċjenza ta' l-enerġija fil-qasam tal-bini u bijofjuwils tat-tieni ġenerazzjoni, u li għandu jingħata appoġġ lill-hidma ta' riċerka f'dawn l-oqsma;

¹ Direttiva 2006/38/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Mejju 2006 li temenda d-Direttiva 1999/62/KE dwar il-ħlas li jrid isir minn vetturi ta' merkanċijsa tqila għall-użu ta' certi infrastrutturi (GU L 157, 9.6.2006, p. 8).

34. Jinnota d-dipendenza tal-muntanji u l-glačieri fuq il-bidla fil-klima, kif ukoll il-potenzjal tagħhom bħala 'laboratorju għat-testijiet' għal teknologiji innovattivi dwar il-protezzjoni tal-klima, li jimitaw in-natura; jitlob li jittieħdu miżuri għar-riċerka u attivitajiet tranžitorji;
35. Jitlob sabiex ir-responsabilità għar-reğjuni muntanjuži tiġi assenjata lil membru wieħed biss tal-Kummissjoni meta jiġu fformulati kummissjonijiet ġonna;
36. Jagħti istruzzjoni lill-President tiegħi biex jgħaddi din ir-riżoluzzjoni lill-Kunsill, lill-Kummissjoni, u lill-gvernijiet u l-parlamenti ta' l-Istati Membri.

BEGRÜNDUNG

Die Berggebiete als Lebensraum *sui generis*

Europas Berggebiete bieten ca. 19% der Bevölkerung Europas Lebens- und Arbeitsraum.

Die Berggebiete erschaffen für die Menschen und andere Lebewesen ein einzigartiges Habitat, in dem menschliches Sein in all seinen Aspekten auf engstem Raum mit natürlichem Gleichgewicht und Rhythmus verbunden ist: der Berg als multifunktionaler Lebensraum.

Als solche sind Berggebiete von einer Vielzahl von natürlichen Merkmale geprägt: Steil- und Hanglage, Witterungsbedingungen, Erosion, Höhenunterschiede, Höhenlage, Felsvorkommen usw.

Dies hat Folgen.

Zum einen unterscheiden sich die Berggebiete aufgrund dieser Charakteristika klar von anderen Landschaftsformen in der EU (z.B. Meeres- oder Küstengebiete), denen letztere teilweise durch klar ausgearbeitete politische und wirtschaftliche Konzepte eine besondere und auf sie abgestimmte Pflege zukommen lässt.

Zum anderen bewirken diese Merkmale, dass die Berggebiete in vielerlei Hinsicht "benachteiligt" sind. Erschwerte Produktionsbedingungen für die Landwirtschaft, erhöhte Transportkosten durch Steillagen und Höhenunterschiede, strukturelle Defizite in Transport- und Kommunikationsnetzwerken sowie zeitlich und finanziell aufwändige Mobilität im Personen- und Warenverkehr, sind nur einige Ausdrucksformen dieses "Phänomens", welches alle Wirtschaftsbereiche (Handel, Tourismus, Handwerk, Landwirtschaft etc.) beeinflusst und das Alltagsleben der Menschen bestimmt.

Multifunktional, einzigartig und benachteiligt, besitzen die Berggebiete gleichzeitig Eigenschaften, die potentiell Wettbewerbsvorteile darstellen bzw. die Berggebiete in manchen Bereichen als Modelle für andere Regionen qualifizieren. Zu diesen Eigenschaften zählen etwa der Reichtum an traditionellem Wissen und Herstellungsverfahren (z.B. Qualitätsprodukte), die nachhaltige Bewirtschaftung und Umgang mit Wald- und Wiesenflächen als Faktor für Tourismus und Naturnutzer, die Notwendigkeit auf naturfreundliche und gleichzeitig kosteneffiziente Technologien zurückzugreifen (z.B. Erarbeitung von Schienenlösungen, neuen Technologien zum Klimawandel), der "Kooperationsgeist" im Sozialen (Freiwilligenwesen, Bergschutz) wie auch in anderen Bereichen (Clusterbildung, Genossenschaften). Gleich wie die benachteiligten Seiten, allerdings, basieren diese Vorteile auf der extremen Sensibilität der Berggebiete als natürlicher Lebensraum. Dies bedeutet, dass sowohl der Ausgleich der benachteiligten Seiten, als auch die Aktivierung und Nutzung der potentiellen Stärken einer nachhaltigen und langfristig orientierten Bewirtschaftung und Nutzung der Ressourcen, im Einklang mit der Natur, bedürfen.

Die Notwendigkeit einer Gesamtstrategie für Europas Berggebiete

Derzeit sind die rechtlichen Rahmen zu den Berggebieten in Europa so zahlreich und unterschiedlich wie die Mitgliedsstaaten der Europäischen Union selbst. Bestenfalls wird ein Potpourri an sektoriellen Politiken angewandt, das den zuvor angesprochenen Notwendigkeiten der Nachhaltigkeit und langfristigen Ausrichtung zwar nicht hinderlich, aber auch nicht bestmöglichst dienlich ist.

Dabei geht es sowohl um Regelungen als auch um Förderungen, in deren Genuss bisher nicht alle Berggebiete gekommen sind bzw. deren Ausrichtung an gemeinschaftsweiten Bedürfnissen und synergetisches Ineinandergreifen bisher nicht gewährleistet waren.

In Zeiten der Intensivierung des globalen Wettbewerbs, der demographischen und ökologischen Herausforderungen, aber, kann es sich niemand leisten, den Einsatz von Ressourcen tropfenweise auf den "heißen Stein" fallen zu lassen.

Was benötigt wird ist vielmehr ein sinnvoller Rahmen, in dem Regelungen und Förderungen bestmöglich kombiniert werden, um Europas Bergregionen bei ihren Bemühungen um nachhaltige, aber zukunftsfähige Wettbewerbsfähigkeit unter die Arme zu greifen.

Dabei muss beachtet werden, sich nicht anstelle von funktionierenden Strukturen, Fonds zu setzen, wodurch ein unerwünschter und kostenspieliger "crowding out" Effekt erzielt werden würde. Vielmehr geht es darum, unter Wahrung des Subsidiaritätsprinzips, den Mehrwert der EU auch im Falle der Berggebiete zu aktivieren und zu koordinieren.

Aufgrund dieser Überlegungen ist der Berichterstatter der Überzeugung, dass die Europäische Union ihren Berggebieten am besten durch die Ausarbeitung einer gesamtheitlichen "Strategie für die nachhaltige Entwicklung und Nutzung der Ressourcen der Berggebiete" zur Seite steht, wobei bereits vorhandene Erfolgskonzepte Ebene konstruktiv eingebunden werden müssen.

Altbewährte Rezepte müssen beibehalten werden

Strukturelle Defizite und naturbedingte Erschwerungen sind Tatbestand in den Berggebieten, der sich auf die Produktionsbedingungen der einzelnen Landwirte und Unternehmer dieser Regionen niederschlägt. Dies wiederum beeinflusst nicht nur den Lebensstandard dieser Berufsgruppen, sondern hat direkte Auswirkungen auf die beruflichen Anreize für die Jugend, die demografische Entwicklung und schließlich wiederum auf Naturerhalt und die anderen Wirtschaftsbereiche in der Region.

Menschenwürdige Produktionsbedingungen und -erträge sind also die Grundbasis für eine ganze Kette von wirtschaftlichen und sozialen Faktoren, die in diesen Regionen unweigerlich zusammenhängen. Dies gilt des Weiteren auch für Faktoren, die komplementär zu den eigentlichen Produktionsbedingungen, die Lebensumstände der Menschen beeinflussen, z.B. Dienstleistungsniveau oder Transportnetz.

Der Berichterstatter weist daher darauf hin, dass herkömmliche Regelungen und Förderungen, die zur Erhaltung und zum Ausbau von Produktions- und Lebensbedingungen beigetragen haben, auch in Zukunft erhalten werden müssen.

Die Landwirtschaft: alte und neue Lebensader für die Berggebiete

Die Bewohner der Berggebiete bewirtschaften seit jeher die Hänge und Wiesen dieser Gebiete im Einklang mit der Natur und unter schwierigsten Bedingungen. Hanglage, Höhenunterschiede, Unzugänglichkeit, Wachstum, Witterungsbedingungen erschweren den Anbau und die Weiterverarbeitung und haben in der Vergangenheit den Bewohnern dieser Gebiete eine bescheidene und hart erkämpfte Lebensbasis zugestanden.

Buchstäblich "bewirtschaftet", lieferte die Arbeit der Bergbauern nicht nur die notwendigen Mindesterträge für deren tägliches Brot sondern trug und trägt auch heute zur Erhaltung und Pflege der verschiedensten Landschaftsformen wie Almen oder Wälder bei. Die Landwirtschaft hat somit nicht nur eine wirtschaftliche Rolle sondern ist Basis für eine Vielzahl von anderen Sektoren, die vom Reichtum an Natur und Landschaft der Berggebiete profitieren.

Daneben spielen traditionelle Produkte und Herstellungsweisen heute eine zentrale Rolle für Handel, Gastgewebe sowie Export und Handwerk und tragen zugleich zur Pflege von Wissen und kultureller Identität bei.

Angesichts der Tatsache, dass die Landwirtschaft direkte und indirekte Lebensgrundlage für eine Vielzahl von Sektoren ist, wird deren Förderung nicht zur "nostalgischen", sondern zur zentralen Notwendigkeit für Beschäftigung, Wachstum und nachhaltige Entwicklung dieser Regionen

Der Berichterstatter weißt daher mit Nachdruck darauf hin, dass diese Überlegungen besonders wichtig werden im Hinblick auf die künftigen Reformen der GAP und der begleitenden Maßnahmen, insbesondere der Milchquotendebatte und der Unterstützung der Jungbauern: die Landwirtschaft in den Berggebieten muss durch Ausgleichszahlungen und Förderungen der Qualitätsprodukte sowie geeignete Regelungen weiterhin unterstützt werden.

Berggebiete: andere wichtige Bereiche

Die naturbedingten Schwierigkeiten in den Berggebieten schlagen sich nicht nur in der Landwirtschaft wieder, sondern bestimmen das Alltagsleben in diesen Regionen auf verschiedenste Weise, indem sie auch andere wichtige Faktoren zur ländlichen Entwicklung der Berggebiete beeinflussen. Es sind solche:

Nachhaltig Naturnutzung, die neben der landwirtschaftlichen Nutzung viele anderer Pflege- und Hegeformen kennt (z.B. Forsthege, Jagd oder Fischerei).

Transportnetzwerke spielen eine zentrale Rolle für den Transport von Produkten und Personen von und zu Tal, sowie deren Anbindung an die entfernter liegenden Flachebenen und städtischen Zentren. Dabei ist es wichtig, auf kostengünstige aber umweltfreundliche Lösungen zurückzugreifen (v.a. "weg von der Strasse"), um die Natur und deren

nachhaltige Nutzung in diesen Regionen nicht zu gefährden.

Internet und Kommunikationsnetzwerke sind von zunehmender Bedeutung für diese dezentralisierten Regionen, besonders für deren Unternehmen, welche im digitalen Zeitalter ihre geschäftlichen Aktivitäten vermehrt online abwickeln.

Kommunale und lokale Dienstleistungen, die unter den Begriff der "Daseinsvorsorge" fallen, werden im Hinblick auf die Veränderungen der Alterstruktur der Berggebiete immer wichtiger, um den älteren und jüngeren Generationen ein würdiges Auskommen zu ermöglichen. Dabei muss den Gemeinden finanziell und durch lokal umsetzbare Lösungen gezielt unter die Arme gegriffen werden.

Nachhaltiges Sozialgefüge in Form des weit verbreiteten Freiwilligenwesens welches parallel zur Öffentlichen Hand Dienstleistungen und soziale Einbindung fürs Allgemeinwohl vollbringt.

Zusammen mit der Landwirtschaft sind dies Kernbereiche der nachhaltigen Entwicklung der Berggebiete. Der Berichterstatter ist der Auffassung, dass aufgrund der oben genannten naturbedingten Faktoren, diese und andere Kernbereiche auch in Zukunft nicht ohne entsprechende finanzielle und reglementatorische Unterstützung auskommen werden. Solchen Förderungen müssen aber Konzepte zur Seite gestellt werden, welche im Stande sind, die Wettbewerbsvorteile aus diesen Bereichen (v.a. in den Qualitätsprodukten und nachhaltigem Tourismus) zu erarbeiten und vorteilhaft zu nutzen.

Daraus ergibt sich die Notwendigkeit der oben geforderten, ganzheitlichen Strategie, in welche auch die neusten zukunftsweisenden Entwicklungen einfließen müssen.

Neues muss integriert werden

Globale Tendenzen machen auch vor den Bergregionen nicht Halt und so ist es umso wichtiger, dass diese rechtzeitig mit Bezug auf die Überbrückung von Nachteilen und die nachhaltige Nutzung von Vorteilen berücksichtigt werden. Unter diese Tendenzen fallen in erster Linie die Notwendigkeit eines innovationsfreundlichen Umfelds zur Nutzung von bereits vorhandenem Wissen sowie Schaffung von neuen Lösungen, die dazugehörigen Aus- und Weiterbildungsnotwendigkeiten sowie die Anpassung an den Klimawandel, von dem die Berggebiete durch ihre Sensibilität und Artenreichtum besonders betroffen sind. Auch dies muss in der geforderten Strategie unterkommen.

Insgesamt...

...vertritt der Berichterstatter die Auffassung, dass angesichts der Vielzahl von naturgegebenen und globalen Herausforderungen bisherige sektorelle Bemühungen zum Fortschritt von Europas Berggebieten in einer Rahmenstrategie zur nachhaltigen und langfristig orientierten Entwicklung dieser Gebiete zusammengefasst werden müssen. Diese Strategie sollte auf die verschiedensten Instrumente (finanzielle Förderung, Gesetzgebung, online Plattformen usw.) zurückgreifen, welche die bestmögliche Ausräumung von Hindernissen unter gleichzeitiger Aktivierung von Anreizen und des Potentials an Wettbewerbsvorteilen dieser Regionen garantiert. Die Kommission wird daher aufgefordert, innerhalb von sechs Monaten eine solche Strategie vorzulegen, zur der

- unter Wahrung des Subsidiaritätsprinzips - die Mitgliedsstaaten Nationale Aktionspläne gemeinsam mit den lokalen und regionalen Gebietskörperschaften erarbeiten und umsetzen sollen. Betont sei vor allem, dass die Gewährung von notwendiger finanzieller Unterstützung seitens der europäischen Ebene, insbesondere in der Landwirtschaft, Voraussetzung für das Gelingen dieses Unternehmens ist und bleibt.